

MMB2017000001018

9

Rada města Brna

Z7/30. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 25. července 2017

ZM7/ 2731

Název:

Projekt „Zdravotně sociální podpora sociálně vyloučeným osobám“ - posouzení projektu

Obsah:

- Důvodová zpráva
- Posouzení projektu

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo města Brna

s c h v a l u j e

posouzení projektu „Zdravotně sociální podpora sociálně vyloučeným osobám“, které tvoří přílohu č. ... těchto usnesení

s o u h l a s í

s přípravou žádosti o dotaci z Operačního programu Zaměstnanost na projekt „Zdravotně sociální podpora sociálně vyloučeným osobám“ v rámci parametrů uvedených v posouzení projektu

u k l á d á

Radě města Brna zajistit přípravu žádosti o dotaci z Operačního programu Zaměstnanost na projekt „Zdravotně sociální podpora sociálně vyloučeným osobám“ v rámci parametrů uvedených v posouzení projektu.

T: 27. 8. 2017

Stanoviska dotčených orgánů:

Materiál byl předložen Radě města Brna na schůzi č. R7/125 konané dne 25. 7. 2017.

Zpracoval:

Odbor implementace evropských fondů
Odbor sociální péče

Předkládá:

Rada města Brna

Důvodová zpráva

V souladu s Metodikou implementace projektů (spolu)financovatelných z evropských a národních fondů je kolektivním orgánům města Brna předloženo posouzení projektu s názvem **Zdravotně sociální podpora sociálně vyloučeným osobám**. Projekt vychází ze schváleného Strategického plánu sociálního začleňování města Brna pro období 2016-2019 (dále jen SPSZ), který ZMB schválilo na svém zasedání č. Z7/16 konaném dne 15. března 2016 a realizuje vybrané cíle.

Předkládaný projekt si klade za cíl:

1. zvýšit zdravotní gramotnost u sociálně vyloučených skupin obyvatel města Brna, a to zejména prostřednictvím zvyšování jejich:
  - kompetencí (tj. znalosti, schopnosti a praktické dovednosti) v oblasti podpory zdraví a prevence nemocí,
  - kompetencí pro řešení běžných zdravotních potíží,
  - kompetencí k čerpání zdravotní péče vhodným a rovnoprávným způsobem.
2. nastartovat a prohloubit efektivní spolupráci zdravotnického a sociálního sektoru v oblasti sociálně zdravotní pomoci, což je nezbytná podmínka pro dosažení cíle 1.

Uvedených cílů bude dosaženo prostřednictvím klíčových aktivit. Projektové aktivity budou průběžně evaluovány, dle výsledků evaluace modifikovány a následně implementovány do dlouhodobých strategií sociální práce ve městě.

Konečným cílem projektu je zlepšení péče o vlastní zdraví u cílové skupiny, čímž dojde ke zvýšení jejich kompetencí v dalších oblastech života (školní, pracovní ad.) a celkové kvality života.

S ohledem na dostupné výzkumné analýzy projevů zdravotních nerovností¹ v České republice je prokázáno, že zdravotní nerovnosti ovlivňují výslednou úroveň zdraví obyvatelstva a jsou ve většině případů **vázány na chudobu a sociální vyloučení**. Dalším faktorem, který je potřeba brát v souvislosti s chudobou a sociálním vyloučením v úvahu, je **etnicita**. (Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016-2020, ASZ)

Ačkoliv se zdravotní stav obyvatel České republiky ve většině základních ukazatelů (střední délka života, standardizovaná úmrtnost celková a z hlavních příčin ad.) zlepšuje, tento pozitivní vývoj nepozorujeme u sociálně vyloučených skupin obyvatel. Jako příčiny horšího zdravotního stavu osob ohrožených sociálním vyloučením jsou v mnohých analýzách² uvedeny především: Nízká úroveň zdravotní gramotnosti; Vyšší míra užívání alkoholu i dalších látek a výskyt sociálně patologických jevů a s nimi související rizika; Vyšší míra vrozených onemocnění; Dostupnost zdravotní péče.

Tato zjištění potvrzuje i dlouholetá zkušenost s poskytováním terénní sociální služby Zdravotně sociální pomoc, kterou na území města Brna zajišťuje pouze DROM, romské středisko. Tato

¹ Pokud jsou sociálně-ekonomické a environmentální podmínky člověka (přímé determinanty lidského zdraví) v nerovnováze, mnohdy bez aktivního přičinění dotčených osob, je takový stav nazývám zdravotními nerovnostmi.

² např. Podpora zdraví ve vyloučených lokalitách a snižování nerovností ve zdraví, Státní zdravotní ústav, 2015; Manuál o zdraví a zdravotní péči v sociálně vyloučených lokalitách, Agentura pro sociální začleňování, 2017; Analýza drogové situace ve městě Brně a související doporučení pro městskou drogovou strategii, 2017; Analýza potřebnosti rozvoje sociálních služeb v Brně pro další osoby ohrožené sociálním vyloučením, 2016 a další

služba je podporována městem i z dalších zdrojů již řadu let a její důležitost a efektivita je oceňována na celostátní úrovni (např. již dříve zmíněná Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016-2020).

Východiskem ke zlepšení úrovně zdravotního stavu zmiňovaného okruhu osob se opakovaně jeví zřizování a podpora zdravotně sociálních zařízení či služeb pro osoby sociálně vyloučené. Zkušenostmi z dosavadní práce s cílovou skupinou, a díky zkušenostem z tohoto projektu, budeme podněcovat a navrhnout optimální řešení v podmínkách města Brna.

Do realizace projektu je přímo zapojen Odbor sociální péče MMB (vznikne zde nové funkční místo odborného metodického garanta hrazené z projektu) a prostřednictvím partnerství v projektu také příspěvková organizace DROM, romské středisko. Role partnera v projektu spočívá v zajištění práce s cílovou skupinou v terénu, což není MMB schopen kapacitně zajistit. Z tohoto důvodu jsou finanční náklady na personální zajištění služeb DROMu vyšší než na aktivity města. Ovšem z důvodu záštity projektu zaměřeného na zdravotně sociální problematiku a tím mj. posílení role města v zdravotně sociální oblasti, je vhodné, aby nositelem projektu byl Odbor sociální péče MMB. Dále projektem vzniká nová forma spolupráce jednotlivých institucí a jejich vzájemné (i meziresortní) propojení, které je inovativní. Výstupy z této formy spolupráce bude možné implementovat do dokumentů města a tím udržet opatření i po skončení realizace projektu.

Projekt je koncipován na tři roky, předpokládaná realizace je od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2020.

Celkové náklady se předpokládají v maximální výši **10 000 000 Kč**. Předpokládaná výše dotace činí **9 500 000 Kč** (95 % z celkových způsobilých nákladů), spolufinancování projektu z rozpočtu města Brna tvoří **500 000 Kč** (5 % z celkových způsobilých investičních výdajů).

Struktura výdajů projektu „Zdravotně sociální podpora sociálně vyloučeným osobám“ (včetně DPH)		
Celkové výdaje projektu	10 000 000 Kč	100 %
Způsobilé výdaje	10 000 000 Kč	100 %
Celková dotace	9 500 000 Kč	95 %
- z toho město Brno	4 370 000 Kč	43,7 %
- z toho DROM, romské středisko	5 130 000 Kč	51,3 %
Spolufinancování města Brna (vč. spoluúčasti partnera)	500 000 Kč	5 %

Nositelem projektu je Odbor sociální péče MMB.

Stanoviska dotčených orgánů:

Komise sociální, zdravotní a prorodinné politiky RMB projedná materiál na svém 35. zasedání konaném dne 20. 7. 2017.

Výbor implementace projektů EU projedná materiál per rollam dne 21. 7. 2017.

bude přílohou usnesení

Posouzení projektu se skládá z těchto částí:

1. Záměr projektu

- a) Obecné údaje
- b) Legislativní a strategický průmět, popis projektu
- c) Financování

2. Analýza dotačních příležitostí

PROJEKTOVÝ ZÁMĚR – část A.	
A.1. PŘEDKLADATEL	
1. Plný název předkladatele projektu:	Statutární město Brno, Dominikánské náměstí 1, 601 67 Brno
2. Právní statut:	statutární město (dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích)
A.2. KONTAKTNÍ OSOBA A PARTNEŘI PROJEKTU	
1. Nositel projektu:	Odbor sociální péče MMB
2. Jméno kontaktní osoby (nositele):	Mgr. Marie Pařilová
3. Adresa, telefon, mobil, e-mail, webová stránka kontaktní osoby:	Odbor sociální péče MMB Koliště 19 602 00 Brno tel: 542 173 742 e-mail: parilova.marie@brno.cz
4. Přehled partnerů participujících na projektu:	DROM, romské středisko
5. Adresa, telefon, mobil, e-mail, webová stránka partnerů na projektu:	DROM, romské středisko Hvězdová 906/9 602 00 Brno tel.: 545 211 576 e-mail: drom@drom.cz www: http://www.drom.cz
6. Způsob spolupráce partnerů na projektu:	Nositel projektu je <u>statutární město Brno</u> . V rámci MMB bude zapojen Odbor sociální péče jako nositel projektových aktivit a realizátor aktivity: <ul style="list-style-type: none"> • Posílení zdravotní gramotnosti sociálně vyloučených osob – skupinové aktivity. • Specifika práce s klientem z kulturně odlišného prostředí. • Posílení spolupráce sociálních a zdravotnických zařízení na území města Brna a podpora rovnocenného přístupu všech skupin obyvatel ke zdravotní péči a službám péče o zdraví. • Prostřednictvím externího evaluátora také klíčová aktivita Evaluace. Partnerem projektu je příspěvková organizace města Brna <u>DROM, romské středisko</u> . Partner bude odpovídat především za realizaci aktivity: <ul style="list-style-type: none"> • Zdravotně sociální pomoc.
A.3. VŠEOBECNÉ INFORMACE O PROJEKTU	
1. Název projektu:	Zdravotně sociální podpora sociálně vyloučeným osobám
2. Umístění projektu:	Město Brno
3. Cíle projektu, jeho účel:	Cílem projektu je zlepšení péče o vlastní zdraví u cílové skupiny, a tím zvýšení jejich kompetencí v dalších oblastech života (např. pracovní) a zvýšení celkové kvality života.

Dílčími cíli projektu jsou:

1. zvýšit zdravotní gramotnost u sociálně vyloučených skupin obyvatel města Brna, zejména:
  - podpořit jejich kompetence (tj. znalosti, schopnosti a praktické dovednosti) v oblasti podpory zdraví a prevence nemocí,
  - podpořit kompetence pro řešení běžných zdravotních potíží,
  - podpořit kompetence čerpat vhodným a rovnoprávným způsobem zdravotní péči.
2. nastartovat a prohloubit efektivní spolupráci zdravotnického a sociálního sektoru v oblasti sociálně zdravotní pomoci, což je nezbytná podmínka pro dosažení cíle 1.

Dosažením cílů projektu prostřednictvím klíčových aktivit, popsaných dále, podpoříme nejen kompetence cílové skupiny, ale projekt bude mít širší pozitivní dopad vč. kladného dopadu na sociální i zdravotnický sektor služeb ve městě:

- zvýšením schopností čerpat zdravotní péči adekvátním způsobem snížíme nadužívání/zneužívání pohotovostních služeb nemocnic a rychlé záchranné služby,
- včasným zachycením problémů zdravotního rázu u cílové skupiny a včasným řešením zdravotních komplikací dojde ke zmírnění přímých dopadů na širší okolí,
- zvýšením sociálně-zdravotních a komunikačních kompetencí u cílové skupiny bude předcházet problémovým situacím vznikajícím ve zdravotnických zařízeních,
- předpokládáme také posílení kompetencí zdravotnického personálu pro adekvátní vzájemnou komunikaci s cílovou skupinou formou navýšení dovedností práce s klientem z kulturně odlišného prostředí,
- v návaznosti na výstupy multidisciplinárního týmu bude zlepšena spolupráce mezi jednotlivými aktéry a budou vybudovány vzájemné provazby. Obecně bude posilována role města Brna ve zdravotně sociální oblasti.

4. Výchozí stav:

Právo na ochranu zdraví je v České republice obecně zaručeno Listinou základních práv a svobod: „Každý má právo na ochranu zdraví a občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon.“

Ačkoliv se zdravotní stav obyvatel České republiky v základních ukazatelích zlepšuje, toto zlepšení nepozorujeme u sociálně vyloučených osob. Na území města Brna je identifikováno přibližně 12 až 15 tis. obyvatel v situaci sociálního vyloučení, přičemž přibližně 60% představují příslušníci romské minority (kvalifikovaný odhad). Specifickou skupinou jsou pak osoby bez přístřeší, kterých je dle posledního sčítání v roce 2014 celkem 1950 dospělých osob a 303 dětí.

S ohledem na dostupné výzkumné analýzy projevů zdravotních nerovností v České republice je prokázáno, že zdravotní nerovnosti ovlivňují výslednou úroveň zdraví obyvatelstva a jsou ve většině případů **vázány na chudobu a sociální vyloučení**. Dalším faktorem, který je potřeba brát v souvislosti s chudobou a sociálním vyloučením v úvahu, je etnicita. (Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016-2020, ASZ)

Je k dispozici řada dílčích výzkumů a šetření, jakož i empirických zkušeností, které dokazují významně horší ukazatele zdravotního stavu u těchto skupin obyvatelstva. Nejvíce poznatků

je k dispozici o etnické skupině romského obyvatelstva. Státní zdravotní ústav³ udává souhrn údajů o zdraví a životním stylu pro tuto populační skupinu (např. kratší střední délka života o 10 až 15 let proti většinové populaci ČR; častější výskyt infekčních nemocí (např. hepatitida A, dysenterie); horší dentální zdraví, časté bolesti zubů a kazy již od dětství; horší životní styl apod.). Ještě horší ukazatele zdraví lze předpokládat u skupiny osob bez přístřeší.

Analýza potřebnosti rozvoje sociálních služeb v Brně (MMB, 2016) pro další osoby ohrožené sociálním vyloučením potvrzuje a dále podkládá, že osoby sociálně vyloučené mají velmi často ztížený přístup ke zdravotní péči, a že právě nedostupnost zdravotní péče je pro osoby sociálně vyloučené výrazným problémem. Ztížený přístup ke zdravotní péči je dán zejména neorientací cílové skupiny v systému poskytování zdravotní péče, včetně podmínek čerpání daných služeb. V důsledku toho vzniká problém s čerpáním potřebné zdravotní péče bez cizí podpory, neboť osoby sociálně vyloučené se mnohdy neorientují v síti poskytovatelů zdravotní péče a za přispění specifického životního stylu vede k postupnému zhoršování jejich celkového zdravotního stavu. A včas neléčené choroby vedou k dalším komplikacím, resp. vzniku chronických onemocnění.

Mj. zmíněná analýza dokládá, že život bez stabilního bydlení (dle typologie ETHOS) se odráží na zhoršování zdravotního stavu. Sociální služby ve většině nemají k dispozici ve svém týmu lékaře a sociálně vyloučené osoby nemají přehled o zdravotnických službách. Navíc mnohdy není jasné, u které zdravotní pojišťovny je jedinec registrován, setkal se s opakovaným odmítáním ošetření a tudíž není motivován k nápravě zdravotního stavu. Dochází tak k neustálému opakování a prohlubování zdravotních obtíží.

Na území města Brna působí dvě zdravotně sociální pomocnice, při příspěvkové organizaci DRROM. Současné personální kapacity pokryjí poptávku pouze v okolí sídla služby na ulici Bratislavská. Další lokality kapacitně nemohou pokrýt (poptávka také na ubytovnách – Jarní, Vlhká, Markéty Kuncové, Pohoda, Koliště; a v dalších lokalitách – Trnitá, Židenice, Milady Horákové, Vranovská, Mostecká, Anenská).

Hlavními problémy v oblasti zdravotně sociální jsou:

- nedostatečné napojení na systém zdravotní péče;
- zanedbávání zdravotní prevence a léčby nemocí;
- nevyhovující hygienické podmínky obydlí a hygienické návyky.

Příčiny identifikovaných problémů jsou jak na straně cílové skupiny (postoje, návyky, kompetence; nízká informovanost o systému zdravotní péče; nedostatečné komunikační schopnosti; nízká motivace; problematické podmínky pro osobní hygienu, celkové nevyhovující životní podmínky a další), tak také na straně institucí (např. odmítání registrace pacientů z jiných důvodů, než připouští zákon; problematický přístup zdravotních pojišťoven, které mají povinnost zajistit dostupnou zdravotní péči; přístup zdravotnického personálu k osobám sociálně vyloučeným).

5. Předpokládané výsledky projektu:

Výstupem projektu bude:

³ Kodl Miloslav a kol., *Zpráva o zdraví obyvatel České republiky*, Státní zdravotní ústav, Praha 2014.

Janata Hana, *Podpora zdraví ve vyloučených lokalitách a snižování nerovností ve zdraví*, Státní zdravotní ústav, Praha 2015.

- Rozšíření kapacit zdravotně sociálních pomocníků.
- Zvýšení zdravotní gramotnosti u sociálně vyloučených osob, zejména:
  - podpoření jejich kompetencí (tj. znalosti, schopnosti a praktické dovednosti) v oblasti podpory zdraví a prevence nemocí,
  - podpoření kompetencí pro řešení běžných zdravotních potíží,
  - podpoření kompetencí čerpat vhodným a rovnoprávným způsobem zdravotní péči.
- Navýšení kompetencí zdravotnického personálu v oblasti dovedností práce s klientem z kulturně odlišného prostředí.
- Systémová spolupráce zdravotnického a sociálního sektoru ve městě. Metodická doporučení pro práci s cílovou skupinou pro propojení zdravotně sociálních služeb.
- Vzdělávací materiály pro cílové skupiny projektu a zajištění preventivních a osvětových aktivit podpory zdraví pro motivované cílové skupiny.

6. Předpokládané dopady projektu:

Dopady projektu budou:

- Posílená role města Brna ve zdravotně sociální oblasti a angažovanost města v daném tématu.
- Propojení zdravotnického a sociálního sektoru, posílení a podpora zdravotně sociálních aktivit v nemocničních zařízeních i v terénu.
- Zvýšení kompetencí cílových skupin při péči o vlastní zdraví i při čerpání zdravotní péče.

7. Cílové skupiny:

Osoby starší 15 let a jejich děti, které jsou sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením, pobývají na území města Brna a ocitli se v nepříznivé sociální situaci spojené s péčí o zdraví.

PROJEKTOVÝ ZÁMĚR – část B.

B. 1. POPIS PROJEKTU

1. Jednotlivé aktivity projektu:

KA 01_Zdravotně sociální pomoc (DROM, romské středisko)

Zdravotně sociální pomoc je **sociální služba** (terénní program podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, § 69) registrovaná od roku 2007 poskytovatelem DROM, romské středisko. Sociální služba je určena lidem, kteří nemohou vzhledem ke svým kompetencím (znalostem a dovednostem) a sociální situaci využít odpovídající placené nebo běžně dostupné služby. Služba se zaměřuje na dva hlavní cíle. Na jedné straně jde o motivaci cílové skupiny k napojení na veřejné služby spojené se zdravotní péčí (např. kompenzační pomůcky, invalidní důchod, registrace k lékařům), motivaci k péči o zdraví, k prevenci a o důraz na plnění povinností a závazků (zdravotní pojištění a dluhy na něm, povinné očkování u dětí apod.). Neméně významné je naplňování i druhého typu cíle, kterým je ochrana a vymáhání práv a oprávněných zájmů osob z cílové skupiny.

Spolupráce s cílovou skupinou je **založena na aktivním přístupu jak pracovníka, tak uživatele; uživatelé jsou do řešení svých zakázek maximálně zapojeni** s ohledem na jejich možnosti a schopnosti, aby byli v budoucnu schopni veřejné služby samostatně využívat a pečovat o zdraví své a svých dětí.

Klíčová aktivita spočívá v samostatné činnosti **tří zdravotně sociálních pomocníků/pomocnic** (dále jen ZSP), kterou budou vykonávat pod metodickým vedením a v souladu s Metodikou poskytování služby. **Bez navýšení personálních kapacit by nebylo možné služby poskytovat novým zájemcům, kterých neustále přibývá a aktivně provádět depistáž** v lokalitách, které dosud nejsou službou pokryty (poptávka také na ubytovnách – Jarní, Vlhká, Markéty Kuncové, Pohoda, Koliště; a v dalších lokalitách – Trnitá, Židenice, Milady Horákové, Vranovská, Mostecká, Anenská). Vzhledem k tomu, že na území města Brna jde o jediný terénní program, který se péčí o zdraví systematicky zabývá, navýšení personálních kapacit je jedinou cestou, jak pokrýt sociálně vyloučené osoby v dalších městských částech.

Pracovníci budou společně s klientem v kontaktu s dalšími institucemi a organizacemi, zejména zdravotnickými zařízeními, úřady práce, zdravotními pojišťovnami a dalšími aktéry.

Průběh poskytování služby záleží na dohodě mezi pracovníkem a uživatelem (plyne ze zákona o sociálních službách), tj. může se jednat o krátkodobou spolupráci (i jednorázovou intervenci) či spolupráci dlouhodobější podloženou individuálním plánem spolupráce.

Intervence poskytované zdravotně sociálními pomocníky mají zpravidla jednu z následujících forem a volba je vždy vázána na identifikování potřebné míry podpory klientovi:

- asistence – přítomnost pracovníka a jeho podílení se na jednání klienta;
- doprovod – fyzický doprovod uživatele;
- jednání v zájmu uživatele – jednání pracovníka v zájmu uživatele bez nutnosti aktivní účasti uživatele na jednání – není-li schopen účasti (např. imobilní klient);
- nácvik – předvádění konkrétních úkonů směrem k uživateli, jeho učení a trénink;
- pomoc s listinami – pomoc s orientací, vysvětlováním či vyplňováním listinných dokumentů ze strany pracovníka směrem k uživateli;
- vyhledávání informace – pracovníkem a jejich předávání uživateli;

- poradenství – poskytování informací podložených fakty;
- osvěta – navyšování zdravotní gramotnosti.

Např. u některých klientů proběhne nácvik telefonátu s institucí (navyšování adekvátních komunikačních dovedností) a následně asistence zdravotně sociálního pomocníka při telefonátu, přičemž nemá-li klient telefon, je v tomto případě možné využít zázemí služby. Díky této intervenci si klient vyřídí nezbytný telefonát se zdravotní pojišťovnou, řeší aktivně svůj vzniklý problém a navyší se jeho komunikační schopnosti.

V průběhu projektu bude doplňován a aktualizován *Manuál pro řešení nejčastějších zakázek zdravotně sociálních pomocníků*, který může sloužit jako praktická pomůcka i pro sociální pracovníky jiných zaměření.

Realizační tým:

- Koordinátor – 0,15
- Metodik, evaluátor – 0,15
- Sociální pracovník – 3,0

Indikátory:

- Využívání podpořených služeb, tj. počet osob podpořených bagatelně (méně než 40 h podpory) – 350

KA 02_Posílení zdravotní gramotnosti sociálně vyloučených osob – skupinové aktivity (město Brno)

Realizace souboru **focusních skupin a vzdělávacích setkání pro cílovou skupinu** zaměřených na prevenci zdraví a posílení zdravotní gramotnosti. Focusní skupina bude vždy předcházet vzdělávacímu setkání, tj. během jednoho roku proběhne jedna focusní skupina a navážou dvě vzdělávací setkání. Focusní skupinu povede odborný metodický garant, zaměstnanec OSP MMB. Před každou vzdělávací akcí se bude konat setkání multidisciplinárního týmu složeného z odborníků na dané oblasti (KA 04).

Obsah vzdělávacích setkání bude zaměřen na témata:

- orientace ve zdravotnickém systému,
- základy první pomoci,
- význam zdraví v životě člověka,
- možnosti posilování zdraví včetně prevence,
- zdraví a těhotenství atd.

Vzdělávací setkání bude pro zájemce realizováno v sociálních službách, které pracují s cílovou skupinou, povede je metodik přímé práce s klienty a spolupracující odborný lektor. Cílová skupina bude oslovována skrze pracovníky sociálních služeb, kteří pracují s cílovou skupinou.

Celkem proběhne šest vzdělávacích setkání, kterých se cílová skupina může účastnit kontinuálně, či na vybrané téma, které osoby z cílové skupiny zaujalo. Proškoleny bude minimálně 90 osob z cílové skupiny.

Aktivita zajišťuje udržitelnost projektu. Podpůrným materiálem k přednáškám a sociální práci budou nově vytvořené interaktivní materiály určené a přizpůsobené pro cílovou skupinu.

Materiály budou distribuovány i osobám z cílové skupiny, které se přednášek z různých důvodů nemohou či nechtějí účastnit.

Informační materiály budou obsahovat témata:

- popis systému zdravotní péče v ČR, práva a povinnosti pacientů,
- neodkladná laická první pomoc,
- základy ošetřování v domácím prostředí,
- prevence – primární (výživa, pohybová aktivita, návyky ad.) i sekundární, (význam očkování, screening neinfekčních nemocí v ČR),
- specifická prevence infekcí,
- další diskutovaná témata (vzešlá např. z focusních skupin).

Předpokládáme, že celkem bude vytisknuto 3000 ks informačních brožur.

Realizační tým:

- Odborný metodický garant (OSP MMB)
- Odborný lektor (DPP)

Indikátory:

- Využívání podpořených služeb – 110
- Informační brožura pro cílovou skupinu

KA 03_Specifika práce s klientem z kulturně odlišného prostředí

Pro zdravotnickou veřejnost bude uspořádán seminář Specifika práce s klientem z kulturně odlišného prostředí.

Seminář bude určen zdravotnickým profesím všech odborností. Bude zaměřen na jednotlivé subtypy osob sociálně vyloučených (Romové, osoby bez domova, další osoby ohrožené chudobou a sociálním vyloučením, cizinci z kulturně odlišného prostředí) a bude orientován na posílení praktických komunikačních dovedností. Cílem je seznámit zdravotníky s příčinami typických komunikačních nedorozumění a nepochopení a osvědčenými komunikačními technikami při řešení těchto nedorozumění i doporučené postupy při řešení krizových situací.

Tento seminář bude nabízen i studentům VŠ (lékařské obory, ostatní zdravotnické obory). Celkem proběhnou 4 semináře.

Realizační tým:

- Odborný metodický garant (OSP MMB)
- Odborný lektor (DPP)

Indikátory:

- Využívání podpořených služeb – 20

KA 04_Posílení spolupráce sociálních a zdravotnických zařízení na území města Brna a podpora rovnocenného přístupu všech skupin obyvatel ke zdravotní péči a službám péče o zdraví (město Brno)

Obsahem této aktivity je zlepšení spolupráce institucí, které svým působením vstupují do zdravotně sociálního prostoru. Klíčová aktivita je postavena na vytvoření multidisciplinárního týmu, který bude v rámci setkávání řešit zdravotně sociální problematiku. Z výše uvedených důvodů je nutné pro zlepšení situace ve zdravotně sociální

oblasti **prolomit existující bariéry v meziresortní spolupráci a zajistit fungující spolupráci odborníků ze sociální a zdravotní oblasti**. Prvním krokem je vytvoření expertního multidisciplinárního týmu odborníků.

V počátku projektu budou jmenováni stálí členové multidisciplinárního týmu – metodický garant přímé práce s klienty (OSP MMB, dále jen metodický garant), zástupci zdravotnických zařízení, zdravotních pojišťoven, zástupci RZS, NNO cílících na osoby sociálně vyloučené (především na osoby bez domova), Městské policie Brno, zástupci OZ a OSP MMB, adiktologické poradny, Státního zdravotního ústavu atd. Skladba týmu však bude otevřená, tudíž další členy lze jmenovat v průběhu.

Hlavním cílem práce multidisciplinárního týmu je navázání a prohloubení funkční spolupráce sociálního a zdravotnického sektoru, která v současné době není optimální. K naplnění cíle by mělo přispět zejména využití dobré praxe z uplatňování kompetencí a odpovědnosti jednotlivých složek, včetně jejich jasného vydefinování a nastavení v procesu spolupráce, nalezení fungujícího a efektivního systému předávání informací a definování postupů koordinované spolupráce při řešení zdravotně sociálních problémů osob.

V průběhu projektu se uskuteční celkem šest tematicky zaměřených setkání multidisciplinárního týmu odborníků. Každý půlrok proběhne jedno setkání. Jednání budou provázána se setkáními fokusní skupiny (viz KA 02) i s dalšími KA v závislosti na aktuálních prioritách.

Výstupem práce multidisciplinárního týmu bude kromě průběžného zlepšování spolupráce i metodika, jejímž obsahem bude základní nastavení systému spolupráce zdravotnického sektoru, sociálního sektoru a města Brna v oblasti péče o zdraví a zdravotně sociální péče o sociálně vyloučené osoby v lokalitách ve městě Brně s konečným cílem zlepšení jejich zdravotního stavu, jakožto základního předpokladu pro úspěšné fungování v životě.

Realizační tým:

- Odborný metodický garant (OSP MMB)
- Facilitátor (DPP)
- Konzultant – praktický lékař, zubař, psychiatr, apod. (DPP)
- Konzultant – právník (DPP)

Indikátory:

- Metodika

KA 05_Evaluace (externí evaluátor, nákup služby)

Realizované aktivity projektu budou evaluovány, abychom měli měřitelně definované dopady, efektivitu a účelnost. Tyto skutečnosti budou zjišťovány systematicky prostřednictvím objektivizovaných ukazatelů po celou dobu realizace předmětných klíčových aktivit tak, aby zpětná vazba byla k dispozici již v jejich průběhu a evaluace naplňovala svoji roli i s ohledem na včasné odhalení a zvládnání rizik. Evaluátor vytvoří evaluační plán, který bude konzultovat s realizačním týmem projektu a sestaví harmonogram. V průběhu realizace projektu bude provádět sběr dat pro zpracování evaluačních výstupů, které následně analyzuje a zpracuje do průběžné a závěrečné evaluační zprávy. Závěrečná evaluační zpráva dále zhodnotí předpoklady a podmínky pro další implementaci, vývoj a šíření realizovaného řešení.

<p>Indikátory:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluační plán, průběžná evaluační zpráva, závěrečná evaluační zpráva.
<p>2. Časová náročnost projektu: 3 roky Předpokládaný termín realizace: 1. 1. 2018 – 31. 12. 2020</p>
<p>3. Indikátory:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívání podpořených služeb: 480. • Informační brožura pro cílovou skupinu. • Metodika. • Evaluační plán, průběžná evaluační zpráva, závěrečná evaluační zpráva.
<p>4. Hrubý rozpočet na celou dobu trvání projektu: Celkový rozpočet: 10 mil. Kč</p> <p>Město Brno bude disponovat částkou cca 4,6 mil, která zahrnuje zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mzdové výdaje (odborný metodický garant, odborní lektori, facilitátor), - vzdělávání pracovníků, - evaluace projektu, - informační brožury. <p>Město Brno zodpovídá za realizaci KA 02, 03, 04 a za zajištění externí evaluace projektu (KA 05).</p> <p>Partner projektu DROM, romské středisko bude disponovat částkou cca 5,4 mil, která zahrnuje zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mzdové výdaje (3 sociální pracovníci, metodik, koordinátor, supervizor), - vzdělávání pracovníků, - zařízení a vybavení pro nové pracovníky. <p>Partner zodpovídá za realizaci aktivity KA 01.</p>
<p>B. 2. STRATEGICKÝ A LEGISLATIVNÍ PRŮMĚT</p>
<p>1. Soulad se Strategií pro Brno: ano</p>
<p>2. Soulad s odvětvovými koncepčními dokumenty MMB: Projekt je v přímém souladu se Strategickým plánem sociálního začleňování města Brna. Krom toho jsou tyto chybějící aktivity popsány i v rámci Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb. Mimo dané jsou jednotlivé oblasti řešení pojmenovávány i v dalších koncepčních a strategických materiálech pro oblast školství, oblast rodiny, oblast prevence atd.</p>
<p>3. Soulad s územním plánem města Brna: nerelevantní</p>
<p>4. Legislativní audit: nerelevantní</p>

PROJEKTOVÝ ZÁMĚR – část C.**C. 1. FINANCOVÁNÍ****1. Rozpočet na celou dobu trvání projektu:**

fáze	v Kč	Výdaje na projekt		Příjmy z projektu
		investiční	provozní	
přípravná realizační provozní			10 000 000	
Celkem			10 000 000	

2. Možnosti financování

v Kč	Částka	%	Upřesnění
Vlastní zdroje Rozpočet města	500 000	5	Fond kofinancování projektů
Ostatní veřejné zdroje EU	9 500 000	95	Evropský sociální fond v ČR
Privátní zdroje jiné			
Celkem	10 000 000	100	

Rozdělení rozpočtu mezi partnery je součástí Analýzy dotačních příležitostí.

C. 2. OSTATNÍ INFORMACE**1. Majetkové poměry:**

nerelevantní

2. Synergie:

Projekt je synergický s dalšími realizovanými a plánovanými projekty v oblasti sociálního začleňování v rámci Strategického plánu sociálního začleňování města Brna pro období 2016 – 2019.

3. Zajištění udržitelnosti projektu:

Metodika, která vznikne realizací projektu, bude po ukončení projektu implementována do dalších dokumentů města Brna.

Analýza dotačních příležitostí

Projekt „Zdravotně sociální podpora sociálně vyloučeným osobám“ svojí náplní spadá do Operačního programu Zaměstnanost, prioritní osy Sociální začleňování a boj s chudobou, investiční priority Aktivní začleňování, včetně začleňování s ohledem na podporu rovných příležitostí a aktivní účast a zlepšení zaměstnatelnosti.

Projekt bude podán ve výzvě č. **052 Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva**, která byla vyhlášena 16. 1. 2017 a projekty lze předkládat **do 27. 8. 2017**.

Rozpočet projektu

Projektu se účastní partner s finančním zapojením, předpokládaný rozpočet je navržen následovně:

Předpokládané celkové náklady	10 000 000 Kč	100 %
Způsobilé výdaje	10 000 000 Kč	100 %
Předpokládaná dotace	9 500 000 Kč	95 %
Rozpočet na aktivity statutárního města Brna	4 600 000 Kč	46 %
- dotace pro statutární město Brno	4 370 000 Kč	43,7 %
- kofinancování statutárního města Brna	230 000 Kč	2,3 %
Rozpočet na aktivity partnera (DROM, romské středisko)	5 400 000 Kč	54 %
- dotace pro partnera projektu	5 130 000 Kč	51,3 %
- kofinancování statutárního města Brna (úhrada spoluúčasti partnera)	270 000 Kč	2,7 %

Zdroje krytí projektu

Dle dokumentace OPZ je pro žadatele ze skupiny územních samosprávných celků aplikováno spolufinancování ve výši 5 % z celkových způsobilých výdajů. Spoluúčast města vč. spoluúčasti partnera projektu (příspěvková organizace města) bude hrazena z Fondu kofinancování projektů.

Statutární město Brno jako žadatel bude administrovat platby v rámci projektového partnerství. Základem bude partnerská smlouva, která bude upravovat práva a povinnosti mezi partnery (např. frekvence vzájemných plateb, na základě jakých podkladů budou platby probíhat i sankce za nedodržení). Partnerská smlouva je povinnou přílohou Rozhodnutí o poskytnutí dotace a bude součástí materiálů předkládaných kolektivním orgánům v případě úspěšného posouzení žádosti o podporu.

Financování projektu bude probíhat ve formě ex-ante záloh.